

Kommunikasjon med pårørende

Fasene i donasjonsforløpet

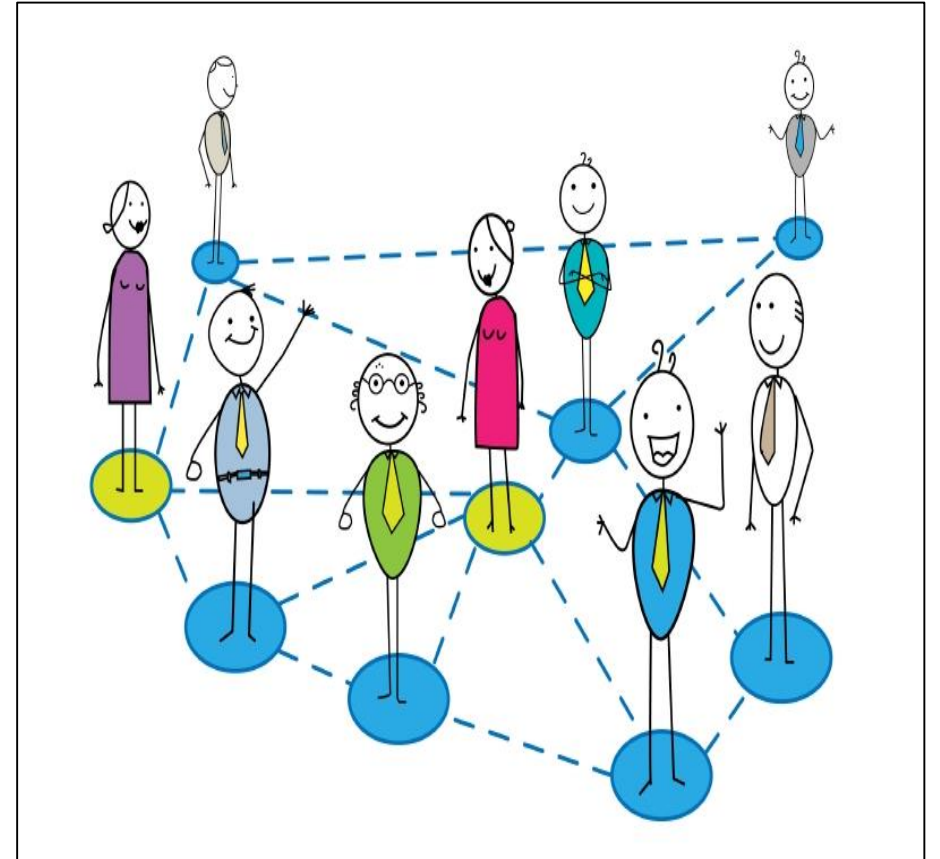
Samtalen om organdonasjon

Ingri Ulset
Organdonasjonssykepleier
Avdeling for organdonasjon
Oslo Universitetssykehus

Hvem er pårørende?

- Nærmeste pårørende defineres i Lov om pasient- og brukerrettigheter § 1-3.b
- Dersom pasienten ikke har pårørende kan ikke donasjon gjennomføres
- Helsepersonell skal bidra til å ivareta mindreårige barn som pårørende

Felles kjennetegn for pårørende

- Akutt oppstått hendelse/sykdom
- Ukjent miljø
- Sjokk, akutt krise og hjelpeløshet
- Problemer med å ta imot informasjon

Rammer for samtalene

- Avtal samtaletidspunkt
- Språklige og kulturelle barrierer?
- Skjermet rom
- Gi calling/vakttelefon til andre
- La pårørende sitte sammen/tillat fluktvei

Planlegging/gjennomføring

- Planlegging/dokumentasjon
- Fagkunnskap om organdonasjon
- Alltid lege og sykepleier
- Kroppsspråk
- Møte pårørende der de er

Hovedfokus:

Ta vare på pårørende og deres behov.

Kommunikasjonsprosessen ved donasjon

Fase 1:

Intensivbehandling med
håp om overlevelse

Fase 2:

Mulighet for overlevelse
avtar

Fase 3:

Videre livreddende
behandling vurdert som
formålsløst

Fase 4:

Avklaring av mulighet
for organdonasjon

Informasjon om pasientens tilstand i behandlingsfasen

- Etablere kontakt og tillit
- Vis medfølelse
- Klargjørende og enkel informasjon
- Gjentakende informasjon

Hovedbudskap:

Informasjon om alvorlig skade. Livreddende behandling pågår.
Tilstanden er livstruende, men det er håp om overlevelse.

Informasjon om dårlig prognose

- Realistisk informasjon
- Tilpasset informasjon
- Felles forståelse
- Tid

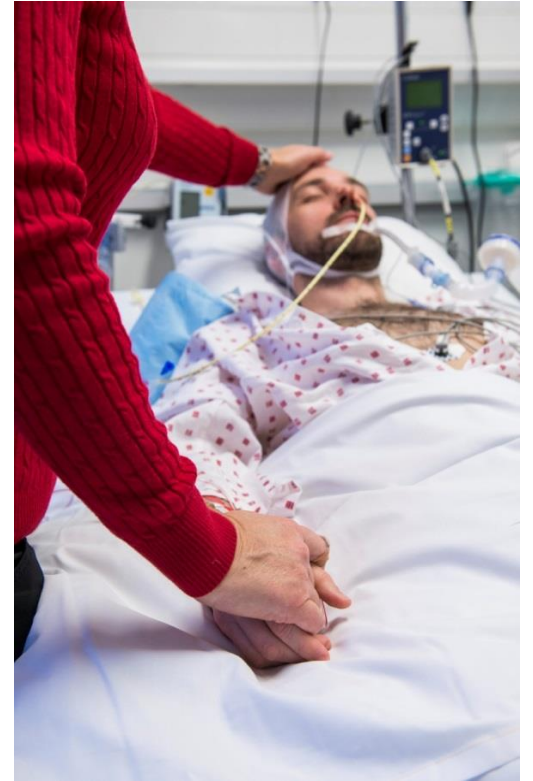
Hovedbudskap:

Pasienten behandles fortsatt med mål om overlevelse, men behandlingen fører kanskje ikke frem. Pasienten kan komme til å dø.

Dødsbudskapet

- Håp om overlevelse ute
- Har de forstått at pasienten er død/vil dø
- Praktisk tilrettelegging
- Hva skjer nå?
  - Hvorfor fortsetter vi behandling?
- Tid

Hovedbudskap:
Videre livreddende behandling er formålsløs

TIMING!

Gjennomgang før samtalen om organdonasjon

- Egen trygghet og kunnskap angående donasjonsprosessen
- Gjennomtenkt forberedelse
- God kjennskap til pasient og pårørende
- God kjennskap til pasientens sykehistorie
- Pårørendes forståelse av situasjonen

Samtalen om organdonasjon

- Har pasienten/avdøde gitt uttrykk for sitt syn?
- Forhold som tilsier at pasienten/avdøde ville motsette seg?
- ”Det spontane nei”, gi tid
- Beslutning er ofte resultat av relasjonen til behandlingsteamet og møtet med sykehuset
- Vis at deres ja betyr noe
- Informer om retten til å trekke seg
- Har de forstått at dødsprosessen endres?
  - **DBD**: hjernedødbegrepet
  - **cDCD**: påvist hjerte- og åndedrettsstans

Hovedbudskap:

Fokus for videre behandling er organdonasjon basert på pasientens vilje eller antatte vilje

Suksessfaktorer ved organdonasjon

Livreddende
innsats har vært
optimal

Informasjon er
formidlet
forståelig og
ærlig

Informasjon er
formidlet til
riktig tid

TIMING!

Hovedfokus på
pasient og
pårørende, ikke
organdonasjon

*«Følte at han var og vi var i fokus,
at det var oss det handlet om,
og det at pappa skulle dø
var det det handlet om.
Det handlet ikke om det andre.
Det kom i andre rekke.»*

Takk for meg!